A život v??ný

P?vod materiálu
Marta Sedlá?ková
Po?adí v lekci
45

Téma

Náš cíl je u Boha.

Cíle

- D?ti si povídají o tom, co bude — krásný Boží sv?t — na základ? písni?ky podle Izajášova proroctví.
- D?ti si uv?domí, že život v??ný neznamená žít v??n?, ale jde o to, že nám B?h chystá dobré a krásné v ?ci.
- D?ti ?tou text ze Zjevení a u?í se pracovat s p?edstavami a obrazy v??ného života, propojují se svým dneškem.

Pro u?itele

Biblický text: Zj 21

Poznámky k textu

K výpov?di

Máte konkrétní *p?edstavy o nebi*, o v??ném život?? Mají je d?ti? Co s nimi? Všichni auto?i, kte?í se o tom snaží psát, se shodují — „víc než oko spat?it smí, víc než slovo vypoví, víc než srdce toužit zná — B?h ti dá!“ (viz 1Kor 2,9). To, jak mluvíme o v??ném život?, jsou obrazy. „Nelze je sice eliminovat (vylou?it), ale ani nemohou být objektivizovány, zp?edm?tn?ny.“ (Hans Küng, *Krédo*) B?h je vždy v?tší než naše p?edstavy, zcela jiný. Když mluvíme o v??ném život?, mluvíme o našem setkání s tímto Bohem tvá?í v tvá? — p?esahuje to možnost naší ?e?i i p?edstav. P?esto o tom Bible a její auto?i sv?d?í — slovy a obrazy tohoto sv?ta, jaksi p?edposledn?. Domníváme se, že i my s d?tmi m?žeme na základ? biblických p?edstav rozvíjet svoje obrazy a doufat tak v Boha, který nás vede k sob?.

Na základ? biblických text? je možno našim p?edstavám dát hranice ?i sm?rovky.

Život v??ný, to neznamená žít v??n?, prodloužit n?jak tento život zde nebo jinde, není to automatické pokra?ování. Nicejsko-ca?ihradské vyznání na tomto míst? mluví o *život? budoucího v?ku*. „Budoucí skute?nost života… p?ekonává p?ítomnost nep?edstavitelnou m?rou.“ (J. M. Lochman) Na této budoucnosti je nejpodstatn?jší, že se odehrává *tvá?í tvá? Bohu*, on je cíl a napln?ní v??nosti — „B?h bude všecko ve všem“ (1Kor 15,28).

Nejde však jen o ?istou budoucnost, posmrtnou existenci. Možnost tohoto života spojena s vzk?íšeným Kristem a náš v??ný život již za?al v daných pom?rech našeho všedního života. *Budoucí skute?nost je v Kristu a v Duchu již p?ítomná.* — „Uprost?ed smrti, ve sv?t? poznamenaném smrtí, jsme obklopeni životem.“ (J. M. Lochman) Sv?j život nežijeme jako v nudné ?ekárn? na v??nost, ale jako ti, co p?icházejícím pom??ují v?ci, které d?lají, jako ti, kdo vyhlížejí napln?ní svých snah. V??ný život je cíl našeho

života. Proto pracujeme v jeho prosp?ch a voláme p?i tom — Maranatha — Pane, p?ij? již.

V??ný život, „nebe“ — biblickými slovy také „pravý sobotní odpo?inek Božího lidu“ (Žd 4,9). Po všech našich zápasech — vyhraných i prohraných — nás ?eká „v??né dovršení našich kusých život? a zhojení ran v odpo?inutí Božího lidu.“ (J. M. Lochman). To, co d?láme, to není první ani poslední — máme nad?ji na „pokoj Boží, p?evyšující každé pomyšlení.“ (Fp 4,7) Pat?í sem i nad?je na smrt smrti, bolesti, soužení atd.

V??ný život znamená také *poznání v?cí tak, jak doopravdy jsou*, jako „plné p?ijetí do Boží pravdy“ (J. M. Lochman). Do plného sv?tla se tak dostane náš život i d?jiny sv?ta, naše všelijak zauzlované cesty se ukážou ve sv?tle p?ísné milosti a milostivého soudu Božího.

V??ný život v Bohu je — jedním slovem — láska. To je základní charakter v??ného života, „láska nikdy nezanikne“. Protože B?h je láska, protože B?h nás miluje, s láskou na nás myslí, je nám ur?en v??ný život, jen tak se neztratíme v nicot?, ve smrti: „B?h je láska, a kdo z?stává v lásce, v Bohu z?stává a B?h v n?m.“ (1J 4,16)

V tom se zárove? ukazuje to, že k v??nému životu pat?í spole?enství, naše sdílení lásky ke druhým. Nebe není sobecká záležitost mezi mnou a Bohem. K tomu sm??ují biblické obrazy Božího království (synoptikové) nebo ob?anství v nebesích (jak je používá apoštol Pavel). „My víme, že jsme p?ešli ze smrti do života, protože milujeme své bratry; kdo nemiluje, z?stává ve smrti.“ (1J 3,14), tak se p?idává apoštol Jan.

K p?íb?hu

Jako text k „v??ím v??ný život“ jsme vybrali obraz ze Zjevení Janova, 21. kapitoly. Obsahuje podstatné výše nazna?ené momenty — blízká p?ítomnost Boží, dovršení v?cí, zahlazení smrti a bolesti, vyjevení pravdy, spole?enství a láska.

Zárove? je poetickým obrazem, básní o nad?ji. Mluví práv? jazykem zem? o nevyslovitelných a nep? edstavitelných skute?nostech nebe, které B?h p?ipravil pro sv?j lid. Jan popisuje své vid?ní ve snu, takže tady pracuje „snová logika“ (nap?. velikosti perel, ze kterých byly brány, atd.), ?tená? Bible ví, že i ve snech se vyjevuje Boží pravda.

Na rozdíl od apokalyptických film? není tématem konec, bo?ení, ale nové stvo?ení, obnovení. To, co Jan popisuje, není konkrétní popis toho, co bude, ale vyjád?ením, že na budoucnost, která p?ichází od Boha, se m ?žeme spolehnout, je to hotová v?c. Obsahem této budoucnosti je p?edevším vztah k Bohu — „já mu budu Bohem, a on mi bude Synem“ (Zj 21,7). M?sto podle Jana má obrovskou kapacitu, spojuje nebe se zemí a je místem Boží blízkosti. Je pr?svitné (transparentní) a zá?ící, takže ovliv?uje a osv?tluje život kolem sebe. (Velmi podrobný a ?tivý výklad najdete v Ji?í Mrázek, Zjevení Janovo, Karmelitánské nakladatelství 2009. Tu knihu stojí zato mít!)

V práci s d?tmi nevyužívám p?íliš mnoho podrobných poznatk? z výkladu, spíše pracuji s možností slyšet biblický text a na základ? hry a biblického textu chci umožnit d?tem, aby m?ly svoje vlastní p?edstavy.

Jako jiný obraz v??ného života by mohl posloužit i starozákonní motiv z Iz 11,6nn (vlk s beránkem).

Úskalí

Neustále si musíme být v?domi obraznosti a p?edposlednosti našich obraz? nebe, v??ného života. Proto je d? ležité v práci s d?tmi ?íct n?co v tomto smyslu: „Jaké p?esn? bude nebe, v??nost? Popravd?, to nikdo neví. Lidé si to p?edstavují r?zn?.“

Na druhou stranu to nejsou jen n?jaké pohádky, hezké ilustrace nebo r?žové brýle. Boha jsme v Ježíši poznali jako lásku, m?žeme se tedy spolehnout, že v??ný život, nebe, je práv? plná p?ítomnost Lásky, tedy Boha.

Odkazy

Lochman, Jan Milí?: *Krédo: základy ekumenické dogmatiky*. Praha: Kalich, 1996.

Ratzinger, Joseph: *Úvod do k?es?anství*. Kostelní Vyd?í: Karmelitánské nakladatelství, 2007.

Lehman, Karl: V??ný život. *Teologické texty: ?asopis pro teoretické a praktické otázky teologie*. Dostupné online.

Rejchrt, Lud?k: *V??ím: výklad apoštolského vyznání víry*. Praha: Kalich, 2012.

Mrázek, Ji?í: *Zjevení Janovo*. Kostelní Vyd?í: Karmelitánské nakladatelství, 2009.

Pro d?ti

Pro p?edškolní d?ti

Pro ?ist? p?edškolní skupinu využijte píse? Lu?ka Rejchrta Písni?ka o tom, co bude (Haleluja Amen 158). Zkuste ji s d?tmi zazpívat, a ukázat jim, jak dá B?h všechno do po?ádku — nebudou zbran?, nebudou si lidé ani zví?ata ubližovat, budeme si rozum?t s Bohem a spole?n? budeme zpívat veselé písn?. Využijte obrázek lva a beránka. M?žete si s d?tmi povídat, jaký by m?l být ten nejlepší sv?t, co by na n?m m?lo být a pro? (touto otázkou lze také za?ít, „vymalovat“ si ten sv?t a pak ho porovnat s písni?kou).

Pom?cky: zp?vník Haleluja Amen, event. Zpívejte s námi.

Pro mladší d?ti

Práce pomocí dramatických prvk?, pro všechny v?kové kategorie, funguje na smíšenou skupinu. (Podle Daniely Stola?ové, provedeno na seminá?i u?itel? ned?lních škol s houfem rozdíln? starých d?tí, které se neznaly navzájem, ani v?tšinou neznaly u?itelku.)

Praktické pokyny — s d?tmi sedíme v kruhu, domluvíme si znamení, na které všichni musí ztichnout (zazvon?ní), kdo chce mluvit, bude se hlásit, apod.

D?ti, vypravujeme si tady o tom, v co všechno my v kostele v??íme a co považujeme za správné. Dnešní téma je, že v??íme ve v??ný život.

1. *(Aktivita na za?átek, která má za úkol d?ti rozpohybovat a zárove? na známé h?e „ohmatat“ pojem jednou — vícekrát — v??n?/nekone?n?. Hrajeme tehdy, pokud máme více ?asu a vhodný prostor. Lze za?ít až povídáním o tom, co bychom [ne]cht?li d?lat dlouho až v??n?.)*

   Víte co, nejd?íve si zahrajeme takovou honi?ku.

   Rozeh?ívací honi?ka (dv? verze): 1 — Jeden honí, koho chytne, ten musí um?ít (zastaví se na míst?, zmrzne, ve h?e kon?í). Verze 2 — ten, kdo je chycen, m?že být zachrán?n, pokud se ho n?kdo dotkne (podleze pod nohama apod.).

   Reflexe (op?t v kruhu): Co je lepší — mít jen jeden život nebo víc možností? Být déle ve h?e? A jaké by to bylo, kdybychom m?li nekone?n? život?? *(Reflexe chce navodit p?emýšlení o tom, zda d?lat n?*

co vícekrát, dlouho je dobré/p?íjemné. Tady odpov?di budou pravd?podobn? mí?it k tomu, že to dobré je.)

Aktivita/rozhovor: *Navazuje na p?edchozí, ale za?íná opa?ným p?edznamenáním. Lze použít i bez p?edchozího.* ?íkáte, že je to dobré, když máte hodn? život?, když je hra dlouhá (*podle odpov?dí d?tí*). A co t?eba… uklízení (*n?jaká nepopulární ?innost*)? A te? si p?edstavte, že byste to m?li d?lat p?t minut, p?l hodiny, t?i hodiny — baví vás to? *(D?ti to pravd?podobn? nebude bavit brzy.)* Dob?e, tak co t?eba… chození. *(Neutrální ?innost.)* P?edstavte si to, že chodíte p?t minut, dobré? P?l hodiny, dobré, i celý den se dá jít, když je ?lov?k na výlet?, ale jít už i v noci… *(Rozvád?jte podobn? jako u p?edchozího, tady to jde déle, ale nekone?n? to také nelze.)* A co t?eba… jedení zmrzliny? *(Oblíbená ?innost — i zde s d?tmi hovo?te o tom, jak dlouho by takové jedení zmrzliny bylo dobré, a i tady se ukáže, že p?estože je to veskrze oblíbená ?innost, nemá smysl ji d?lat v??n?, nelze to.)*

Varianta: necháme d?ti p?edvád?t to, co si mají p?edstavovat, aby se do toho lépe vžily.

2. *(Krok dále — otázka, zda chceme zem?ít postavena do protikladu k tomu, zda chceme žít v??n?. S d?tmi poznáváme, že žít nekone?n? dlouho není to, co se míní v??ným životem.)*

   Diskuze v kruhu: Chce se vám um?ít? *(Odpov?di d?tí.)* Jak by to vypadalo, kdybyste byli t?žce nemocní, na smrtelném loži? *Nechte d?ti p?edvést, položit se na zem.*

   U?itel v roli — A já te? budu doktor (*vezme si n?jaký léka?ský atribut, pláš?, stetoskop z d?tské hra?ky, n?co jako lék, nap?. lentilky, apod.*), který vynalezl lék na tu vaši nemoc a k vám na tom smrtelném loži p?ijdu a vylé?ím vás. Jaké to je, když vás vylé?ím? Dobré, že? Neum?ít na nemoc, to je fajn, to je p?íjemné.

   Diskuze v kruhu: Když je dobré být vylé?ený, chceme žít v??n?? Znamená to teda, že budeme žít v??n?? Jak vypadají lidé, kte?í jsou sta?í? A šlo by to po?ád, t?eba do 400 let? Nebudeme nemocní? Strašn? sta?í? Nebo budeme i v??n? mladí? Znáte n?koho takového?

   Aktivita: Etuda — jak by to vypadalo, kdyby nám bylo 400 let? (A co teprve ta v??nost!)

3. *(Krok poslední — rozší?ení pojmu v??ný/v??nost jako opis pro setkání a bytí s Bohem, což je nevýslovná krása.)*

   Co to teda je v??ný život? Vidíme, že to asi neznamená žít nekone?n? dlouho. N?kdo ?ekne: Život v ??ný, to znamená, že v??íme, že se m?žeme dostat do nebe. Co to ale znamená? Že budeme sed?t n?kde na oblá?ku? To asi ne, ale popravd?, jak to p?esn? bude vypadat, to nikdo neví, to se ani vyslovit nedá. V??íme, že to bude super, že na nás ?eká B?h, který nás má nadevšecko rád. Že se máme na co t?šit, protože být v blízkosti Boha je nevýslovná krása, a že se tedy nemusíme bát smrti. Nikdo neví p?esn?, jak to bude vypadat, ale máme dovoleno si to p?edstavovat.

   Lehn?te si a zaposlouchejte se do toho, jak si to p?edstavoval jeden ?lov?k jménem Jan, a jak o tom napsal v Bibli (Zj 21, vybrané verše, lehce upravený text):

   Potom jsem uvid?l nové nebe a novou zemi. Protože první nebe a první zem? pominuly a nebylo už ani mo?e. Uvid?l jsem svaté m?sto, jak sestupuje od Boha z nebe. Bylo moc nádherné.

   Uslyšel jsem mocný hlas z tr?nu: „Hle, B?h bude bydlet s lidmi a oni budou jeho lid. On jim set?e každou slzu z o?í a smrt už nebude, ani plá? ani k?ik ani bolest už nikdy nebude; nebo? minulé v?ci

pominuly.“

Tehdy ke mn? p?išel jeden z and?l? a ?ekl „Poj?, ukážu ti to krásné m?sto.“

Odnesl m? na velikou a vysokou horu a ukázal mi Svaté m?sto, sestupující od Boha z nebe a zá?ící Boží slávou. Jasem se podobalo nejdražšímu kameni, jako kameni jaspisu jasnému jako k?iš?ál. M?lo mohutnou a vysokou hradbu s dvanácti branami. T?i brány byly z východu, t?i brány ze severu, t?i brány z jihu a t?i brány ze západu.

Jeho hradba byla postavena z jaspisu, ale m?sto bylo ?isté zlato podobné ?istému sklu. Základy m?stské hradby byly ozdobeny všemi nejkrásn?jšími drahokamy: jaspisem, safírem, chalcedonem, smaragdem, ametystem a dalšími a dalšími.

A t?ch dvanáct bran bylo z dvanácti perel: každá z t?ch bran byla z jedné perly. Ulice toho m?sta byla ze zlata, ?istého jako pr?hledné sklo.

To m?sto nepot?ebuje slunce ani m?síc, aby v n?m svítily, nebo? ho rozzá?ila Boží sláva. Národy spasených se budou procházet v jeho sv?tle a králové zem? do n?j p?enesou svou slávu. Jeho brány se ve dne nikdy nebudou zavírat, a nikdy tam nebude noc.

To je krásné, že? Cht?li byste v takovém m?st? bydlet?

Takhle si to p?edstavoval Jan, ale co když pro nás je nejkrásn?jší a nejlepší n?co jiného? Cht?l by nás n?kdo svým nebem provést? *(Možno pokládat dopl?ující otázky, podle toho, co d?ti ?íkají — A co ostatní lidé, jsou tam taky? Kdo by tam m?l být, co tam už ur?it? nebude, atd.)*

Zakon?ete modlitbou — pod?kujte Bohu za své p?edstavy a také za to, že naše p?edstavy ur?it? p?ekoná a p?ekvapí nás.

Pom?cky: „kostým“ pro roli doktora — nap?. bílé tri?ko, stetoskop, atd.; text Zjevení Janova.

Varianta

Pokud nechcete pracovat tolik z aktivitami a rozhovory, lze je více p?evypráv?t. M?žete nap?íklad použít motiv d?tí, které si hrají na hon?nou (viz první aktivita), libují si, že je druhá varianta zábavn?jší. Pak vymýšlejí, co by se dalo d?lat nekone?n? a co by je bavilo (viz další aktivita). Maminka je poslouchá a ptá se, zda by opravdu cht?li d?lat v?ci v??n?, žít v??n?, jestli to v?bec jde. Zjiš?ují, že ne, nikdo nežije v??n?. Jedno dít? se zeptá: A co v kostele, tam ?íkali, že v??íme ve v??ný život? Maminka ?te p?íb?h ze Zjevení, povídají si (povídáte si) s d?tmi o jejich p?edstavách (viz záv?r aktivit).

Pro starší d?ti

Už se vám n?kdy zdál sen, který vás pot?šil, povzbudil vás?

P?e?tu vám te? jeden z nejvelkolep?jších sn?, který kdo m?l, a který zapsal, aby nás s ním pot?šil. *P?e?t?te ze Zjevení 21, nap?. vybrané verše viz práce s mladšími d?tmi. Text m?žete posléze rozdat.*

Co vám p?ijde reálné, b?žné? Co je opravdu snové? Co takový „sen“ m?že vyjad?ovat — co nám t?mi obrazy ?íká? Kde je v tom „snu“ B?h? Jaký má vztah k lidem? Co z t?chto p?edstav a obraz? vás pot?šilo?

Shr?te podobn?: V??íme, že náš život má cíl v Bohu, ve spole?enství s ním. Tam, kde ho poznáme úpln?, tak, jako on zná nás. Všechno, co nám nyní nebylo v našem život? jasné, pochopíme — pro? a na?. Poznáme, co bylo dobré a co špatné. Budeme blízko Boha.

Jsou to obrazy jen pro budoucnost, nebo mají vliv i na sou?asnost? *(M?žete psát argumenty pro ob? varianty, rozd?lit d?cka do dvou skupin, aby obhajovaly jednu ?i druhou variantu, atd.)* Jestliže mají, pak jaký?

Zazpívejte píse?: Bojujte, bojujte dál (Svítá 17). Je tu n?jaká souvislost se snem apoštola Jana?

P?esah

Spirituály, písn? ?ernošských otrok?, jsou ur?itým typickým projevem touhy po v??ném život? a po nebi. Velmi ?asto o „Boží zemi, kde vládne jas“ zpívají. Ale není to pouze upnutí na zásv?tno, spirituály v sob? ?asto ukrývaly tajné návody a šifry pro út?k do stát?, kde bylo otroctví zrušeno, je v nich zcela „všední“ touha a zápas o to být svoboden. V tomto propojení se velmi dob?e ukazují, co v??íme, když vyznáváme „život v??ný“.

Modlitba Rogera Schutze:

Pane, náš Ot?e,

jak doufá zem? v ranní ?ervánky,

tak naše srdce o?ekává tv?j p?íchod.

Dovol nám rozbít stany

v tom koutku zem?, které tvé sv?tlo zaplavuje,

a ?ekat tam spolu s tebou

novou zemi i nebe nové.

Báse? Josefa Václava Sládka (V náru?i Boží):

V náru?i Boží, odkud jsme vyšli,

ve?er se všichni sejdeme zas.

Kdo by se d?sil, kdo by se t?ás?

Po dlouhé pouti navždy zas dom? —

nikdy, už nikdy v tu chladnou dál!

Kdo by se d?sil, kdo by se bál.

Liturgie

Rituál

Na úvod jednotlivých hodin m?žete spole?n? s d?tmi recitovat:

V??ím v Boha Otce, který nás stvo?il, v??ím v jeho Syna, který nás zachránil, v??ím v Ducha svatého, který

nás prom??uje.

Nebo (podle refrénu Svítá 372):

Víru nám dej, co úskalí zdolává, k doufání m?j, když prchá z nás odvaha, lásku rozdávej.

Biblický text k zapamatování

B?h bude všecko ve všem. (1Kor 15,28)

Okénko do bohoslužeb

Život v??ný. Ob?as se n?kdo ptá (t?eba n?jaký výzkum): V??íte v posmrtný život / V??íte v život po smrti? Víte, co odpovíte? T?eba v??ím v Boha, ale posmrtný život? Nevím, m? to moc nezajímá, co bude po smrti bude. Vlastn? je mi to trochu jedno. (Nachystejte moc krásn? zabalený dárek, musí být vid?t, že jste si se zabalením dali práci. Ukažte ho.) P?edstavte si, že pro n?koho chystáte dárek. Vymýšlíte, co by mu ud?lalo nejv?tší radost, dáváte si na tom záležet. Pak mu jej krásn? zabalíte a t?šíte se, až si ho ten ?lov?k rozbalí. A bude se z n?j radovat. Jenže ten ?lov?k, místo aby ten dar rozbalil, tak ?ekne: Zase n?jaký dar? Ten m? v?bec nezajímá. Je mi to jedno, co tam je. Vždy? já nic nepot?ebuji. Život v??ný je dar od Boha. B?h pro nás má nachystáno n?co krásného a dobrého. T?šme se na to a radujme se z toho!

Modlitba

Bože, d?kujeme ti, že nás máš rád a že s námi chceš být. Dneska i napo?ád. D?kujeme ti, že nám nazna?uješ, jak to jednou bude, že smíme doufat a p?edstavovat si, jak to bude krásné, a d?kujeme, že nás stejn? ješt? p?ekvapíš. To proto, že nás miluješ víc, než si dokážeme p?edstavit. Díky! Amen.

Odkaz na píse?
Až svatí p?jdou (SV12)
Nova zem?, nové nebe (SV223)
Aj, kamení volati bude, až vjížd?t bude Král
Bojujte, bojujte dál, pohle?te jen, v dálce svítá
?ekám na to stále, ?ekám na to stále, že uz?ím Jeruzalém
Já jdu tam do Boží zem? (SV97)
Kdybych znal množství jazyk?
Kdo bude v nebi žít (SV145)
P?ij? království tvé, p?ij? království tvé, amen
V nebi je tr?n (SV360)
Víc, než oko spat?it smí (SV368)
Cílová skupina
Starší školní
Školní
P?edškolní
Mladší školní
Katechetické cykly
Desatero – Modlitba Pán? – Krédo
Téma
Krédo
Biblický odkaz (kat)
Zjevení 21